

Plebiscit pel 50% o resposta des del 70%

«En lloc d'obsessionar-se en una majoria social fictícia, caldria explorar altres majories parlamentàries»

Els partits independentistes pretenen tornar a atribuir un caràcter plebiscitari a les properes eleccions catalanes, com ja van fer el 2015 -després del 9-N- i el 2017 -després de l'u d'octubre-. Ara l'argument és que cal superar el 50% dels vots. La primera pregunta que ens hauríem de fer és: superar el 50% per a fer què? De moment no hi ha cap resposta clara al respecte, més enllà de donar continuïtat a l'actual fórmula de govern de coalició entre JxCat i ERC.

Al meu parer, l'estratègia plebiscitària ens condueix, de nou, a un autoengany. En primer lloc perquè no hi ha un automatisme entre assolir el 50% i materialitzar avenços en la resolució del conflicte polític. No hi era el 2015, no hi era el 2017 i tampoc hi és ara. I, en segon lloc, perquè des d'una perspectiva republicana és un greu error voler imposar a una meitat de la població la voluntat constituent de l'altra meitat. Com va afirmar el Catedràtic de Dret Constitucional Enoch Albertí a la Comissió d'Investigació sobre el 155, la funció fonamental d'una constitució és la integració política. Si no compleix aquesta funció, aleshores qualsevol constitució fracassa. És el que li ha passat a la Constitució Espanyola de 1978, i per això l'actual crisi de règim. Hauríem de tenir-ho molt present a l'hora de definir un nou estatus polític per a Catalunya.

Paradoxalment, la jugada que se'ns proposa ara, amb una clara connotació processista, implica el reconeixement per part d'aquests partits que, per tirar endavant el projecte que ens proposen caldria, com a mínim, que més del 50% de l'electorat hi donés suport, cosa que fins ara no han aconseguit. Dic paradoxalment perquè l'independentisme ha actuat durant les dues darreres legislatures assumint que el seu era un projecte majoritari quan, sense menystenir en absolut l'enorme potència del moviment, no hi ha cap dada objectiva que així ho indiqui.

Ara bé, crec que la qüestió més rellevant no és aquesta, sinó que és interrogar-se sobre si aquest és el millor camí per abordar el conflicte polític en clau de solució o si aquesta és una via que ens enquistarà en l'actual situació de bloqueig. I, més important encara, ens hauríem de preguntar si, en un moment com l'actual, aquesta estratègia ens permetrà fer front a la pandèmia i avançar com a país.

Catalunya -com la resta del món- viu avui immersa en una crisi d'enormes conseqüències sanitàries, econòmiques i socials. El que Catalunya necessita ara és un govern sòlid, operatiu i eficaç que sigui capaç de gestionar aquesta crisi. En les properes eleccions catalanes, la ciutadania ha de decidir l'orientació política de la resposta a la crisi. Ha de decidir si vol una resposta basada en les retallades i l'austeritat -com la que vam tenir després de la crisi de 2008- o si vol un escut social per a la població més vulnerable, amb una sortida centrada a enfortir els serveis públics. La lògica plebiscitària pot servir per alimentar la confrontació, com defensen obertament des de JxCat i la CUP, però no és útil per donar resposta a aquesta qüestió i, al meu entendre, aquesta és la principal pregunta que ha de respondre la ciutadania en aquestes eleccions.

A banda de la poca utilitat d'atribuir un caràcter plebiscitari a les properes eleccions, però, crec que també és discutible l'estratègia política de fixar com a objectiu el 50% dels sufragis dels partits independentistes. Per diversos motius. El principal és que la sortida d'aquesta crisi s'ha d'articular des d'una majoria àmplia que respongui a un gran acord social, i no des d'un acord de mínims en clau independentista entre uns socis de govern carregats de recels i reticències.

Certament, l'independentisme és i continuarà sent capaç d'articular majories parlamentàries,

perquè el sistema electoral fa que això sigui possible sense tenir una majoria social al darrere. Però insisteixo, aquesta majoria parlamentària ens permetrà sortir del bloqueig polític on fa anys que estem instal·lats i ens aportarà el millor govern possible per fer front a l'actual crisi?

Crec que no, i per això crec que l'estratègia del 50% és equivocada. Potser en lloc d'obsessionar-se en una majoria social fictícia, caldria explorar altres majories parlamentàries que permetessin construir un projecte molt més sòlid, recolzat en una majoria molt més àmplia i que permetés articular una resposta a la crisi en clau social i no només en clau nacional.

En lloc de fer-se trampes al solitari, per tant, potser seria millor que l'independentisme assumís que, ara per ara, ni compta ni comptarà amb una majoria social suficient. Per contra, sí que existeix des de fa temps una majoria sobiranista i republicana que defensa el dret a decidir, que defensa els serveis públics, que vol que Catalunya guanyi autogovern i que vol la llibertat dels presos i les preses polítiques i el retorn de les persones exiliades.

És sobre aquesta majoria social -que totes les enquestes situen al voltant del 70% de la població- que caldria bastir els propers passos per construir un futur millor per a Catalunya. Una majoria que permetria abordar el conflicte polític en clau de solució -i no en clau de confrontació- i que podria garantir una resposta social davant l'actual crisi.